

Biodiversitet og arter
J.nr. NST-303-00153
Ref. jafri
Den 23. oktober 2015

REFERAT AF MØDE I VILDTFORVALTNINGSRÅDET

Den 17. september 2015 kl. 13:00 – 17.00 på Öster Malma, 61191 Nyköping, Sverige.

Fra Vildtforvaltningsrådet deltog:

Jan Eriksen (formand)
Henrik Bertelsen (næstformand)
Egon Østergaard, Dansk Ornitologisk Forening
Lars Hvidtfeldt, Landbrug og Fødevarer
Birgitte Heje Larsen, Dyrenes Beskyttelse
Claus Lind Christensen, Danmarks Jægerforbund
Ella Maria Bisschop-Larsen, Danmarks Naturfredningsforening
Niels Iuel Reventlow, Dansk Skovforening

Afbud fra Flemming Torp, Friluftsrådet

Fra Aarhus Universitet, DCE, deltog:

Aksel Bo Madsen

Fra Naturstyrelsen deltog:

Oluf Engberg
Annette Samuelsen
Camilla Uldal
Jacob Friis

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden (Bilag 2015-03-01)
2. Godkendelse af referat fra VFR-mødet den 14. august 2015 (Bilag 2015-03-02)
3. Bramgæs (Bilag 2015-02-03)
4. Ringduer (Bilag 2015-03-04)
5. Kommissorier for arbejdet med jagttidsrevision og udsætning (Bilag 2015-03-05)
6. Forvaltningsplan for skarv (Bilag 2015-02-06)
7. Bødestørrelser (Bilag 2015-03-07)
8. Løse hunde (Bilag 2015-03-08)
9. Opdateret matrix (Bilag 2015-03-08)
10. Meddelelser
11. Eventuelt

Ad. 1 Godkendelse af dagsorden (Bilag 2015-03-01)

Indstilling: Til godkendelse

Jan Eriksen meddelte, at Flemming O. Torp fra Friluftsrådet havde meldt afbud til mødet.

Der var kommentarer til dagsordenen.

Beslutning: Dagsordenen blev herefter godkendt.

Ad. 2 Godkendelse af referat fra VFR-mødet den 14. august 2015 (Bilag 2015-03-02)

Indstilling: Til godkendelse

Resumé: Udkast til referat fra VFR-mødet den 14. august blev udsendt den 28. august med frist for kommentarer den 3. september. Der er modtaget kommentarer fra Egon Østergaard, Claus Lind Christensen og Jan Eriksen. Kommentarerne er indarbejdet.

Diskussion:

Egon Østergaard spurgte om der var nyt i forhold referatets side 10 vedr. retningslinjer for rådets kompetencer i forhold til anvendelsen af jagttegnsmidlerne. **Jan Eriksen** henviste til, at emnet vil blive taget op på mødet i december.

Ella Maria Bisschop-Larsen efterspurgte kopi af rådets brev til ministeren angående forgiftning af små pattedyr med antikoagulanter. **Jan Eriksen** oplyste at brevet vil blive sendt snarest og kopi vil blive sendt til rådets medlemmer.

Beslutning: Referatet blev herefter godkendt.

Ad. 3 Bramgæs (Bilag 2015-02-03)

Indstilling: Til drøftelse

Resumé: VFR havde på sit møde i december 2014 på opfordring fra den daværende miljøminister en diskussion af gældende praksis for regulering af bramgæs. Baggrund herfor var et politisk ønske om at reducere markskader fra den stigende bestand af bramgæs. Konklusionen på mødet var, at Rådet skulle have en grundig diskussion af langsigtede løsninger på mødet i september og under den forudsætning på kort sig anbefalede, at udvide antallet af fugle der kan reguleres med en tilladelse fra 10 til 20. Et fagligt grundlag for en langsigtet strategi blev bestilt hos DCE.

Parallelt med opfordringer til VFR om at finde en løsning var miljøministeren også interesseret i et internationalt samarbejde. Udfordringer fra stigende bestande af bramgæs har været behandlet i det trilaterale vadehavssamarbejde, men der blev også iværksat undersøgelser af mulighederne for et samarbejde i den internationale vandfugleaftale AEWA om en fælles forvaltningsplan (svarende til forvaltningsplanen for kortnæbbet gås). Som led i forberedelsen af

et forslag til AEWA afholder DCE sammen med Naturstyrelsen den 27. – 29. oktober en videnskabelig gåsekonference.

Diskussion:

Aksel Bo Madsen indledte med at introducere DCE's notat "Indspil til forvaltning af bramgås". Notatet beskriver forhold om geografisk udbredelse, effekt af afværgning og regulering samt reguleringens påvirkning af andre arter, og det konkluderer blandt andet, at passive afværgeforanstaltninger kun har kortvarig effekt. Samlet set mangler der viden på området.

Jan Eriksen kvitterede for introduktionen og nævnte, at formålet med notatet var at tilvejebringe faktuel viden om problemstillingen, som rådet havde efterlyst..

Ella Maria Bisschop-Larsen gav udtryk for, at notatet var godt gennemarbejdet og belyser det vi ved, men at der stadig er behov for viden om skadesomfang og effekt af afværgning og regulering. Hvis Vildtforvaltningsrådet skal rådgive ministeren, er det nødvendigt med mere viden.

Henrik Bertelsen nævnte, at skaderne ikke er nemme at måle, men at der er tal, som viser, at der er væsentlige tab for landmændene blandt andet på Mandø. Ud fra en general betragtning viser erfaringen fra andre gåsearter, at hvis der skydes gæs, får de en anden adfærd, som reducerer markskader.

Egon Østergaard roste notatet, men mente, at der er behov for at få belyst tabenes størrelse for landmændene, ligesom tilfældet er i forhold til ringduer. Altså hvad betyder skaderne for landmændene på bundlinjen. Desuden bør der inddrages erfaring fra andre steder i verden, herunder med at reservere områder, hvor gæs kan være i fred.

Claus Lind Christensen tilkendegav også tilfredshed med notatet, men medgav også, at der er huller i den tilgængelige viden. Det vigtige er, at der bliver foretaget noget, og så må der bygges på adaptivt hen ad vejen. Desuden er det vigtigt at erkende, at det ikke alene er en dansk problemstilling. I Sverige anvendes regulering ikke kun som et redskab i forbindelse med konkret skade, men også som et redskab til at få bestande af skadevoldende vildt ned.

Lars Hvidtfeldt bekræftede, at der er tale om betydelige markskader, og at dette er bekræftet gennem interviews med planteavlskonsulenter. Der er tale om en generel problematik for gæs og der er behov for, at der gøres noget. Det igangværende fitness-check af EU-direktiverne vil forhåbentlig kunne medvirke til, at der kan indføres jagt på problem-gåsearterne.

Ella Maria Bisschop-Larsen tilkendegav, at såfremt der foreligger tal på skadernes omfang skal de frem. De forskellige gåsearter har forskellig adfærd, så man kan ikke generalisere deres adfærd på tværs af arterne. **Henrik Bertelsen** og **Lars Hvidtfeldt** meddelte, at der er tale om nye resultater, og at tallene vil blive offentliggjort.

På spørgsmål fra **Egon Østergaard** om man forskningsmæssigt vil kunne underbygge dokumentation for markskader svarede **Aksel Bo Madsen**, at det kan lade sig gøre, men at det er vanskeligt. **Claus Lind Christensen** svarede, at tilgangen bør være den samme som med ulven. Indledningsvist skal man finde ud

af, hvad man vil. Desuden er det vigtigt, at der lægges op til en adaptiv tilgang til problemstillingen. **Ella Maria Bisschop-Larsen** understregede, at en forvaltningsplan bør være international.

Camilla Uldal oplyste, at forslaget om at afholde en gåsekonference kom fra Aarhus Universitet, og at formålet er at få afdækket gåseproblemerne samt at få opsamlet ny viden om forskning og forvaltning. Problemet kan ikke løses alene i Danmark. AEWA sekretariatet har været positiv overfor at sætte en proces i gang med en forvaltningsplan. **Ella Maria Bisschop-Larsen** mente ikke, at det giver mening med en forvaltningsplan, når bramgåsen ikke er jagtbar. **Camilla Uldal** svarede, at en plan på tværs af grænser kan være fornuftig, selvom der ikke er jagttid. **Ella Maria Bisschop-Larsen** meddelte, at DN ikke støtter, at bramgåsen ændrer status i fuglebeskyttelsesdirektivet.

Jan Eriksen understregede, at det er vigtigt at definere en strategisk målsætning med en forvaltningsplan. **Claus Lind Christensen** tilkendegav, at det er vigtigt, at en forvaltningsplan ikke alene er et udtryk for et ønske om jagt, men at den bør tage hånd om en samlet forvaltning. **Lars Hvidtfeldt** så gerne jagttid på bramgæs. Det er vigtigt, at der gøres noget og jagt er et værktøj, som skal i værktøjsskassen. **Henrik Bertelsen** stillede sig også uforstående overfor modviljen mod at indføre jagt, når bramgæs er en af de mest individrige gåsebestande, og DCE har redegjort for, at bestanden kan tåle det.

Jan Eriksen opsummerede, at der nu er taget første skridt, og at der var tale om et forløb. I december anbefalede Vildtforvaltningsrådet at øge reguleringsmulighederne, og nu ligger der et notat, der beskriver problemstillingen. Bramgås er dog omfattet af direktivets bilag I lige nu, og dermed kan der ikke indføres jagt. **Lars Hvidtfeldt** spurgte til eventuelle ændringer i forbindelse med fitness-checket af EU-direktiverne. **Claus Lind Christensen** bemærkede, at begrebet ”regulering” kun er dansk og at der i henhold til artikel 9 i fuglebeskyttelsesdirektivet er mange muligheder.

Oluf Engberg tilkendegav, at der ikke kan forhandles med Kommissionen om jagttid. Kommissionen har tilkendegivet, at direktiverne rummer mere fleksibilitet end medlemsstaterne umiddelbart benytter sig af, og det forventes at dette vil afspejle sig i en ny vejledning, som Kommissionen vil udarbejde. Jagt er ikke nødvendigvis en bedre mulighed end regulering for at løse problemerne. Forvaltningsplanen vil være et godt redskab, som vil medvirke til at få overblik over problemstillingerne. På spørgsmål om hvornår at man kan forvente noget fra Kommissionen, svarede **Oluf Engberg** at det ikke vides, og det heller ikke vides, om der åbnes op for direktivet. **Ella Maria Bisschop-Larsen** vil gerne vide, om Kommissionens nye vejledning baserer sig på praksis fra domstole, eller om der er tale om en egenfortolkning af reglerne. **Oluf Engberg** svarede, at vejledningen bl.a. baserer sig på domstolene. **Henrik Bertelsen** så gerne, at listen med de jagtbare arter blev gjort mere dynamisk, idet bramgåsen kom på listen i 1979. **Oluf Engberg** svarede, at kommissionen er bevidst om, at det er svært at forklare, at listen ikke er mere dynamisk.

Jan Eriksen opsummerede diskussionen ved at konstatere, at ingen talte imod en forvaltningsplan for bramgås, at der afventes en ny vejledning om fuglebeskyttelsesdirektivet fra Kommissionen, at den internationale gåsekonference vil give øget viden om bramgåsen, og at rådet forudser mere information om vurderingerne af markskadernes økonomiske omfang. **Jan**

Eriksen foreslog, at Naturstyrelsen udarbejder bud på en strategisk målsætning for en forvaltningsplan, som rådet kan drøfte på næste møde i sammenhæng med, at rådet orienteres om forløbet af gåsekonferencen og eventuel diskussion af bramgæs på det kommende partsmøde i AEWA. **Ella Maria Bisschop-Larsen** understregede, at det ikke vil give mening med en rent dansk forvaltningsplan, hvilket **Jan Eriksen** medgav, at planen skal indeholde et internationalt perspektiv.

Beslutning: Naturstyrelsen afrapporterer fra AEWA's gåsekonference. Med inddragelse af ny viden formulerer Naturstyrelsen strategiske mål med forvaltningsplanen.

Ad 4 Ringduer (Bilag 2015-03-04)

Indstilling: Til orientering

Resumé: VFR nedsatte på mødet den 27. marts 2015 en arbejdsgruppe om ringduer. Baggrunden var en opfordring fra den tidligere miljøminister til at finde en løsning på det etiske problem, der kan opstå i forbindelse med regulering af ringduer i september, hvis forældrefugle nedskydes og mange ringduer af den grund dør i rederne. Desuden blev det anset for et problem, at nedlæggelsen af en jagtbar art for et meget stort antal duer foregik ved regulering. Arbejdsgruppen har haft to møder, den 30. april og den 14. august. Et berammet møde i juni måtte udskydes på grund af Folketingsvalget. På gruppens seneste møde blev Naturstyrelsen bedt om på baggrund af gruppens diskussioner at skitsere mulige løsninger med henblik på indstilling til rådet og senere anbefaling til miljø- og fødevareministeren.

Jan Eriksen orienterede om, at ringduegruppen endnu ikke er nået frem til en fælles indstilling, og at det ikke vil kunne nås i indeværende sæson. Mulige løsningsmuligheder vil blive drøftet videre i arbejdsgruppen.

Diskussion:

Henrik Bertelsen oplyste, at der havde været nogle gode drøftelser, og at Naturstyrelsen havde beskrevet mulige løsningsmodeller ledsaget af juriskede vurderinger, som gruppen nu havde modtaget notat om. **Egon Østergaard** fremhævede, at der ikke kun er tale om at løse et etisk problem, men også at finde en løsning inden for det juridiske råderum. De 4 modeller skal nu diskuteres. **Ella Maria Bisschop-Larsen** spurgte om, hvilke juridiske udfordringer, der er tale om. **Egon Østergaard** uddybede, at der ikke kan indføres jagttid i yngletiden og at denne for ringdue i henhold til key concepts fastsat af DCE varer indtil 1. november.

Henrik Bertelsen gav udtryk for, at løsningen også kunne findes i mere lempelige muligheder for regulering på tidspunkter, hvor yngleaktiviteten er lav. **Claus Lind Christensen** fortalte, at Danmarks Jægerforbund allerede opfordrer jægerne til at skyde ringduer i flok og dermed reducere konsekvenserne for ynglende duer. **Egon Østergaard** tilkendegav, at man godt kunne informere mere om denne problematik blandt andet i medlemsbladet, og **Claus Lind Christensen** tilkendegav, at dette vil blive taget til efterretning.

Annette Samuelsen lovede, at Naturstyrelsen tager initiativ til at arbejdet i ringduegruppen kommer videre.

Ad 5 Kommissorier for arbejdet med jagttidsrevision og udsætning (Bilag 2015-03-05)

Indstilling: Til beslutning

Resumé: På rådets møde den 14. august blev der enighed om at nedsætte to arbejdsgrupper, en om revision af jagttider og en om revision af udsætningsreglerne. Jan Eriksen foreslog, at VFR på september mødet drøftede kommissorier og sammensætning af de to arbejdsgrupper.

Jan Eriksen gav en kort introduktion til de udsendte udkast til kommissorier om jagttider og udsætning. Ønsket til arbejdsgrupperne vil i første omgang være at finde ud af, hvad vi mangler faktisk viden om.

Diskussion - jagttidsrevision

Ella Maria Bisschop-Larsen foreslog, at kommissorierne for de to arbejdsgrupper under Vildtforvaltningsrådet anvender samme ordlyd som de relevante bestemmelser i selve lovens paragraf 1 og paragraf 3. Desuden peges på, at rammerne for de to udvalgs arbejder ikke er optimale. Det bør i stedet være rent faglige "embedsmandsgrupper", som forbereder indstillinger til selve rådet, mens de politiske forhandlinger bør ske i VFR.

Ella Maria Bisschop-Larsen anførte videre, at DN ikke ønsker at indgå i en arbejdsgruppe om revision af udsætningsreglerne, som indebærer en videreførelse af de nuværende nærmest ubegrænsede rammer for regulering af ræv på ejendomme. I den nuværende aftale er der en uheldig sammenhæng mellem udsætning og særligt lempede vilkår for regulering (naturplaner-ræv).

Med hensyn til gruppen om revision af jagttider er det DNs opfattelse, at det vil være bedre, at drøftelserne sker i rådet, mens faglige udredninger af udvalgte arter placeres i faglige udvalg, som skal komme med faglige indspark til rådet, der tager den endelige beslutning. Det er ikke ønskeligt, at beslutningerne reelt bliver låst fast i en arbejdsgruppe. **Ella Maria Bisschop-Larsen** udtrykte utilfredshed med processen sidste gang. Den faglige gruppe vil i højere grad skille det politiske fra det faglige.

Birgitte Heje Larsen mente, at jagttider og muligheder for regulering i vildtskadebekendtgørelsen skal holdes adskilt for at undgå politiske "krydshandler".

Jan Eriksen var enig i, at der skal være et fagligt udgangspunkt, men slog fast, at jo bedre fagligt grundlag, jo mindre behov for "krydshandler", hvilket vil hæve både niveau og renommé. **Jan Eriksen** spurgte, hvordan resten af rådet så på muligheden for, at arbejdet blev flyttet fra en arbejdsgruppe til faglige udvalg for de enkelte arter.

Lars Hvidtfeldt var ikke enig i behovet for et fagligt udvalg. Arbejdet tager allerede et fagligt udgangspunkt i DCE's rapporter. **Niels Iuel Reventlow** og

Henrik Bertelsen tilsluttede sig synspunktet om, at der allerede kommer fagligt input fra DCE, og at det fungerer fint.

Ella Maria Bisschop-Larsen tilkendegav, at det er rådet, der skal beslutte hvilke arter, der skal laves en faglig analyse af, hvilket **Niels Iuel Reventlow** tilsluttede sig med den bemærkning, at der tidligere er lavet faglige analyser for alle jagtbare arter, hvilket der ikke nødvendigvis er behov for og med forslag om at der også inddrages udenlandske erfaringer.

Claus Lind Christensen anførte, at dåvildt og kronvildt bliver der taget hånd om i den nationale hjortevildtgruppe. For de andre arter, skal der være et fagligt grundlag til at beslutte, hvilke arter der skal fokuseres på. Så kan der bruges undergrupper, hvis det er det, der er brug for. Ansvar for hvilke arter, der kommer i spil, ligger hos Vildtforvaltningsrådet.

Aksel Madsen udtrykte et ønske om, at listen med arter, som DCE skal analysere på, bliver fastlagt så tidligt som muligt i processen.

Med hensyn til det videre arbejde med listen over arter der skal analyseres af DCE foreslog **Birgitte Heje Larsen**, at man kan starte med at bede DCE se på de arter, som der er enighed om. **Claus Lind Christensen** tilkendegav, at det er vigtigt, at baglandet også får mulighed for at forholde sig til listen.

Der kan godt afleveres en liste noget til december, men der skal være en bagdør til at komme med yderlige arter senere.

Jan Eriksen foreslog, at man kunne gå videre til DCE med de arter, som man er enige om, og så tage en videre diskussion om de arter, som man ikke er enige om.

Henrik Bertelsen tilsluttede sig synspunktet om, at det ikke er alle arter, som skal diskuteres og at DCE også kan medvirke til at vurdere hvilke arter, som er relevante. Sidst var det de jagtbare arter og er godt at få opdateret sin viden om arterne hver 4. år. Herudover er det fint at få analyseret nogle ekstra problemarter.

Claus Lind Christensen ønskede endvidere, at omfanget af redegørelserne for arterne blev skaleret i forhold til hvilken art, som der er tale om.

Rent praktisk konkluderede **Jan Eriksen**, at Naturstyrelsen udarbejder en skabelon, som udsendes til rådets medlemmer med henblik på at de kan påføre arter, der vil være behov for at bede DCE om at analysere senest den 1. november. Forslag til listen skal være ledsaget af begrundelse. Alle delagtiggøres i den endelige liste, som snarest herefter tilgår DCE.

Med hensyn til den videre proces anførte **Ella Maria Bisschop-Larsen**, at der kan være behov for yderligere fagligt input end inputtet fra DCE, og at det er vigtigt at organisationerne har mulighed for at tilføre viden til diskussionerne.

Henrik Bertelsen gjorde opmærksom på, at hvis diskussionerne alene skal varetages i rådet, så skal der sættes flere møder af. De to mindre arbejdsgrupper gør processen mere smidig.

Birgitte Heje Larsen tilføjede, at hun har fuld tillid til, at DCE kan indsamle viden, også den som organisationer måtte besidde. Den hidtidige model er mest simpel, men det er vigtigt, at der både diskuteres jagttid og regulering, da vildtskadebekendtgørelsen også skal revideres. **Jan Eriksen** konkluderede, at han i samarbejde med Naturstyrelsen vil udarbejde forslag til den videre proces med henblik på diskussion på VFR-mødet i marts 2016.

Aksel B. Madsen tilkendegav, at DCE vil kunne fremlægge første udkast til analyse af arter forud for marts-mødet.

Beslutning – kommissorie for jagttidsrevision: Naturstyrelsen udsender skabelon til rådets medlemmer, hvori der kan indsættes forslag til arter, der skal analyseres af DCE som grundlag for jagttidsforhandlingerne. Fristen for medlemmerne vil i første omgang være den 1. november, således at DCE kan komme i gang med arbejdet. Alle medlemmer af rådet vil blive orienteret om den samlede liste, som snarest herefter vil blive sendt til DCE af Naturstyrelsen. Af hensyn til muligheden for at konsultere baglandet, vil medlemmerne af rådet få lejlighed til senere at foreslå arter til listen.

Formanden udarbejder sammen med Naturstyrelsen forslag til videre proces for jagttidsforhandlingerne under hensyntagen til de synspunkter medlemmerne har givet udtryk for.

DCE udarbejder et første udkast til analyse af arter, som sammen med udkastet til procesplan danner udgangspunkt for rådets næste drøftelse af revision af jagttidsregler på rådets møde i marts 2016.

Diskussion - udsætning

Jan Eriksen indledte med at slå fast, at der også for så vidt angår udsætning er brug for yderligere viden, for at kunne diskutere emnet.

Lars Hvidtfeldt foreslog, at "god jagtetik" i kommissoriet blev ændret til "god opdrætsetik" og at fristen for forhandlingernes afslutning den 1/1-2018 blev anført. Der skal også her inddrages erfaringer fra udlandet. I forhold til åbenhed overfor pressen i forbindelse med diskussionerne bør det præciseres, at man godt kan oplyse hvad

der diskuteres, uden at der går i dybden med forhandlingsspørgsmålene. **Claus Lind Christensen** fandt også, at organisationerne overfor pressen kan give udtryk for holdninger uden at gå ind i detaljer om forhandlingerne. **Jan Eriksen** bekræftede, at der er tale om en balance i forhold til, hvad man udtaler sig om i medierne jævnfør normal opførsel ved politiske forhandlinger.

Birgitte Heje Larsen indvendte, at man godt kan anføre både god opdrætsetik og jagtetik, og var enig i at der skal være mulighed for at udtrykke holdninger i medierne til emnerne, men ikke i forhold til forhandlingerne.

Jan Eriksen konkluderede, at der er tale om opdrætsetik, indtil jagten går ind og det er hvad, det drejer sig om her. Endvidere præciseredes det, at kommissorierne ikke skal begrænse diskussionerne, men sætte rammerne.

Ella Maria Bisschop-Larsen meddelte, at DN ikke ønsker at være med til at videreføre det eksisterende udsætningsforlig, og at bekendtgørelsens ordlyd i dag i forhold til regulering af ræv og biotopplaner bør vurderes juridisk. DN kan ikke bakke op om, at ræve kan reguleres i forbindelse med fasanudsætning. Dels er det uetisk, og dels er det muligvis også i strid med bekendtgørelsen, idet andre alternativer ikke er afprøvet, når der gives tilladelse til regulering af ræv.

Jan Eriksen fremførte, at formanden for undergrupperne bør være medlem af Vildtforvaltningsrådet, og at det er Vildtforvaltningsrådet, der udpeger formændene for grupperne. **Claus Lind Christensen** spurgte, hvornår udpegningen af gruppen for jagttidsrevisionen vil ske, hvortil **Jan Eriksen**

uddybede, at der først er behov for at få klarhed over hvilke arter, som spilles videre til DCE. Derefter sammensættes gruppen.

Jan Eriksen gav udtryk for, at i forhold til udsætning kunne f.eks. Dansk Ornitologisk Forening, Dyrenes Beskyttelse, Landbrug & Fødevare, Dansk Skovforening, Danmarks Jægerforbund og Friluftsrådet lade sig repræsentere. **Lars Hvidtfeldt** foreslog, at Jan Eriksen påtog sig formandsopgaven, hvilket **Jan Eriksen** afviste, idet han oplyste, at Flemming O. Torp havde stillet sig til rådighed til formandsposten, såfremt der blev peget på ham. Da der ikke var indsigelser, blev Flemming O. Torp valgt som formand for arbejdsgruppen om udsætning..

Claus Lind Christensen og **Henrik Bertelsen** ønskede at præcisere, at formanden har en særlig rolle og ikke skal deltage med holdninger.

Beslutning – kommissorie for udsætning: Naturstyrelsen reviderer kommissorium jævnfør bemærkningerne. Dansk Ornitologisk Forening, Dyrenes Beskyttelse, Landbrug & Fødevare, Dansk Skovforening, Danmarks Jægerforbund og Friluftsrådet sidder i arbejdsgruppen for udsætning. Flemming O. Torp er formand.

Ad 6 Forvaltningsplan for skarv (Bilag 2015-02-06)

Indstilling: Til drøftelse

Resumé: Forvaltningsplanen om skarv fra 2009 skal nu revideres. Arbejdet med revision af forvaltningsplanen foregår i en særlig arbejdsgruppe, hvor Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening, Dyrenes Beskyttelse og Danmarks Jægerforbund deltager. Herudover deltager Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Sportsfiskerforbund samt Dansk Fritidsfiskerforbund. Kommunernes Landsforening er observatør. Arbejdsgruppen er netop færdig med et første udkast til forvaltningsplan, som forelægges VFR til kommentering og herefter sendes den i offentlig høring. Forvaltningsplanen skal godkendes af miljø- og fødevareministeren.

Jan Eriksen indledte med at slå fast, at den eksisterende plan fra 2009 skulle revideres og det bl.a. drejer sig om at mindske problemerne ift. fiskeri.

Diskussion:

Birgitte Heje Larsen tilkendegav at hun er medlem af arbejdsgruppen men ikke er enig i målsætningen, idet hun ikke anerkender, at erhvervsmæssige interesser også omfatter interesser, der er afledt af rekreativt fiskeri. **Egon Østergaard** tilsluttede sig Birgitte Heje Larsens synspunkt og fremførte, at der i teksten i udkastet manglede tal for den meget positive udvikling i opgangen i åerne af gydemodne laks. Både i Skjern Å og Storåen er den gydemodne bestand af laks i perioden 2004-14 øget med henholdsvis en faktor 2-3 og 10, så laksebetanden i dag må betegnes som væren kraftigt i fremgang. Dette fremgår slet ikke af teksten i udkastet til forvaltningsplan, og det bør indarbejdes og diskuteres. Det er i orden, at der i afgrænsede perioder og strækninger ved udtrækning af laksemolt reguleres skarv for at beskytte en truet laksebestand, men generelt lægges der op til en alt for hård kurs. F.eks. er det ikke acceptabelt, at der slet ikke tillades ynglende skarv i Nissum Fjord. Egon Østergaard medbragte dokumentation for udsagnet om

stigende laksebestande i de to år, som han ønskede at arbejdsgruppen forholder sig til. (vedlagt)

Ella Maria Bisschop-Larsen tilsluttede sig Birgitte Heje Larsens synspunkt om, at sætningen vedr. rekreativt fiskeri skal tages ud, da afledte erhvervsinteresser i det rekreative fiskeri i princippet allerede er dækket af ”erhverv”. Det er vigtigt, at det internationale perspektiv tages med, ligesom proportionerne skal på plads ift. andre begrænsninger for fiskeri for eksempel opstemninger og ildsvind, som eventuelt betyder meget mere end skarv.

Lars Hvidtfeldt tilkendegav, at der skal være mulighed for at regulere højere oppe i åerne. Det hele skal hænge sammen, og regulering er nødvendig, hvis de høje ambitioner om bestande skal nås. Desuden stilles der spørgsmål ved det fornuftige i, at det i henhold til planen ikke længere skal være muligt at regulere ved dambrug. **Niels Iuel Reventlow** gav udtryk for, at det at de rekreative interesser nævnes særskilt blot er en præcisering, hvilket giver god mening.

Birgitte Heje Larsen anførte, at der er andre rekreative interesser end lystfiskeri. Skarver kan også være rekreative at se på. **Camilla Uldal** fortalte, at det var forsøgt at lave kompromiser i planen, hvilket **Claus Lind Christensen** tilsluttede sig, og påpegede i øvrigt de store rekreative værdier, som er indeholdt i fiskeri efter laks. Også **Henrik Bertelsen** fremhævede, at der er store afledte erhvervsmæssige interesser i lystfiskeriet, og kan bakke op om planen.

Jan Eriksen slog fast, at man går langt tilbage i ”fødekæden”, når man beskriver de rekreative interesser som erhvervsmæssige. Der er tilslutning til planen, men der rejses spørgsmål, også i forhold til om planen er tilstrækkelig faglig funderet.

Camilla Uldal svarede, at udviklingen i laksebestandene er stagneret, at åens kapacitet (Skjern Å) faktisk tilsiger større bestande og at det bør tages i betragtning, at udsætning af laksesmolt vil blive udfaset.

Egon Østergaard bad om, at det i planen præciseres, at 10 % af de gydemodne laks fanges på stang. Endvidere er det overdrevet, at skarv patruljerer i alle år, som det indirekte står i planen. **Claus Lind Christensen** understregede, at det ikke kun drejer sig om laks, men at skarven er et problem for mange fiskearter.

Birgitte Heje Larsen kunne afslutningsvist nævne, at hun ikke mener, at DTU Aqua ikke har tilstrækkelig dokumentation for udpegning af vigtige områder for fisk.

Beslutning: Referat af rådets drøftelser af forvaltningsplanen vil indgå som høringsvar til skarvarbejdsgruppen. Dokumentation om fiskebestande formidles tilsvarende til skarvarbejdsgruppen.

Ad 7 Bødestørrelser (Bilag 2015-03-07)

Indstilling: Til drøftelse/orientering

Resumé: Egon Østergaard efterlyste forud for VFR-mødet i marts 2015 en drøftelse af bødeniveauet i Danmark for overtrædelse af jagtloven. Motivationen for forslaget er en formodning om, at det ser ud til at bødeniveauet i Danmark for jagtovertrædelser ligger langt under niveauet i fx Sverige, Tyskland og

Storbritannien. Som udgangspunkt for drøftelsen har Egon Østergaard ønsket en sammenligning af bødeniveauerne siden ikrafttrædelse af jagtloven i 1994. Der findes ikke nogen statistik over konkrete strafudmålinger for overtrædelse af jagtloven i Danmark, og det har heller ikke været muligt at finde en sådan statistik for de øvrige lande. Til belysning af spørgsmålet har Naturstyrelsen derfor sammenstillet en række eksempler på strafudmålinger i hhv. Danmark og Sverige.

Annette Samuelsen undskyldte den sene fremsendelse af notatet og konstaterede at det var en vanskelig opgave at opstille statistik over bødestørrelser, da der hverken i Danmark eller i nabolandene føres et register over bødestørrelser.

Diskussion

Egon Østergaard tilkendegav, at notatet var udsendt med for kort frist (dagen før), og det ikke er fair måde at lægge op til diskussion, da organisationerne ikke har haft mulighed for at drøfte indholdet med deres bagland. Hvad vil det for eksempel koste at skyde en ulv og vil det svare til staffen i nabolandene, hvor der gives store bøder. Og hvad svarer Naturstyrelsen, når politiet forhører sig i forhold til strafudmålinger. **Annette Samuelsen** uddybede, at Naturstyrelsen forholder sig til de domafsigelser, der har været i tilsvarende sager.

Claus Lind Christensen tilkendegav, at notater var sendt for sent, og der ikke har været mulighed for at sætte sig ind i det. **Jan Eriksen** tilsluttede sig synspunktet og meddelte, at punktet vil blive flyttet til mødet i december.

Oluf Engberg uddybede, at strafudmåling ikke er lovfæstet, men overladt til domstolene, og da der ikke er detaljerede oversigter på området, må Naturstyrelsen henholde sig til domafsigelserne. Naturstyrelsen har en interesse i, at loven overholdes og det er aftalt med styrelsens vildtkonsulenter, at der mere effektivt samles op på overtrædelser. Skal der ændres på selve bødestørrelserne skal det ændres i Folketinget.

Jan Eriksen tilkendegav, at Naturstyrelsen kan overveje om vejledningen til vildtkonsulenterne skal sendes til Vildtforvaltningsrådet, hvilket **Oluf Engberg** noterede sig.

Beslutning: Punktet drøftes på VFR-mødet i december 2015. (15. december)

Ad 8 Løse hunde (Bilag 2015-03-08)

Indstilling: Til drøftelse/orientering

Resumé: Rådet har gennem Jan Eriksen modtaget en henvendelse fra Hans Meltofte, Dansk Ornitologisk Forening om problemet med løse hund i skoven med opfordring til at tage denne problemstilling op. Denne problemstilling har yderligere været berørt ved de seneste møder, bl.a. som konsekvens af de foretagne DNA-analyser fra nedlagte husdyr og mistanken om ulveangreb, som har vist, at der har været tale om hundeangreb.

Jan Eriksen slog fast, at der er flere grunde til at drøfte hunde. Både Naturstyrelsens enheder og private har påpeget, at der er en problemstilling med løse hunde. Herudover har DNA-analyser fortaget i forbindelse med mulige ulveangreb vist, at flere tamdyr er nedlagt af hund end af ulv, hvilket fordrer en officiel udtalelse fra VFR. Udtalelsen skal opfordre styrelserne og en række organisationer til at tage problemstillingen alvorligt. Det fulde pressepotentiale på DNA-analyserne vil endvidere kunne udnyttes yderligere.

Diskussion:

Birgitte Heje Larsen bemærkede, at katte og hunde skal holdes adskilt. Der er 550.000 hunde, og de fleste ejes af byboere, der slipper hundene løs, når de kommer ud af byen. Problematikken i forhold til skader på får er en særskilt problematik. Man burde kunne oprette særlige strande, hvor hunde kan løbe frit, mens der andre steder indføres helt adgangsforbud.

Egon Østergaard var enig i problematikens alvor. Der er mange vinkler på problemstillingen, og det bør angives i matrixen at emnet diskuteres senere.

Henrik Bertelsen kvitterede også for henvendelsen og tilkendegav, at det er et stort problem, ikke mindst i forhold til husdyr. Det er tale om vane og opdragelse, og det er en stor opgave at ændre folks adfærd. Overtrædelser skal konsekvent påpeges og dette er ikke tilfældet. Endvidere forlyder det, at politiet ikke vil tage sig af anmeldelser. Det er nødvendigt af kende præmisserne, før der tages initiativ til at ændre loven.

Claus Lind Christensen tilsluttede sig Henrik Bertelsens synspunkter. Problemstillingerne med hund og kat bør ikke holdes adskilt. Ejerne har ansvar for at holde dyrene, hvor de skal være.

Lars Hvidtfeldt tilkendegav, at det var godt at få punktet på dagsordenen. Mark- og vejfredsloven blev ændret, men politiet skal tage sig af overtrædelserne. Vildtforvaltningsrådet bør komme med en opfordring til ministeren, som måske vil se med nye øjne på problemstillingen.

Ella Maria Bisschop-Larsen fremførte, at det er uacceptabelt, at jægere/ejere lader hunde løbe løs i yngletiden. Vejen frem er, at holde hund helt ude af visse områder. Der skal nye forslag til, hvad der kan gøres. Problemstillingen er ikke tilstrækkeligt belyst til at træffe beslutninger.

Niels Iuel Reventlow påpegede, at der skal være enighed om, at alle skal gribe ind, ellers bliver det et forhold mellem ejer- /gæst i den enkelte situation. Med lovændringen påtog politiet sig en opgave, som nu skal udføres.

Aksel Bo Madsen bemærkede, at der er data om problematikken fra vandflader. Der er endvidere relevante artikler og oplysninger fra Vadehavet, hvorfra der kan laves noget udredningsarbejdet. Desuden er der studier fra Kalø skovene om råvildt og hunde.

Jan Eriksen meddelte, at der vil blive forberedt mødemateriale til mødet i december. VFR skal være sin rolle bevidst, ligesom man skal være sin rolle bevidst som hundeejer.

Jan Eriksen konkluderede, at der vil blive fulgt op på emnet sammen med bødestørrelse, idet de to emner hænger sammen.

Beslutning: Naturstyrelsen forbereder mødemateriale til mødet i Vildtforvaltningsrådet i december.

Ad 9 Opdateret matrix (Bilag 2015-03-08)

Indstilling: Til drøftelse

Resumé: Matrix blev kort drøftet på VFR-mødet den 14. august. Med henblik på langsigtet planlægning lægges der op til at rådet mere uformelt venter ideer og forslag til fremtidige emner og tentativt drøfter dagsorden for møder i 2016.

Diskussion:

Claus Lind Christensen anførte, at agerhøns i markvildtindsatsen mangler i matrixen og **Ella Maria Bisschop-Larsen** bad om, at skovmår og husmår også indføres. **Aksel Madsen** bemærkede, at der er noget på vej fra DCE vedr. skovmår og husmår. **Jan Eriksen** bemærkede, at emnerne kommer i matrixen.

Claus Lind Christensen bad endvidere om, at EU's fitnesscheck af direktiverne også kommer i matrixen. **Egon Østergaard** vil gerne have en årlig status på mårhundeprojektet og **Ella Maria Bisschop-Larsen** bad om, at udarbejdelsen af nye forvaltningsplaner ligeledes kom i matrixen, såfremt dette stadig var planlagt.

Lars Hvidtfeldt bemærkede, at jagttegnsmidler var markeret med kryds ved alle møder. **Birgitte Heje Larsen** ønskede at vildtskadebekendtgørelsen også er nævnt i matrix.

Ad 10 Meddelelser

Indstilling: Orientering

Annette Samuelsen meddelte, at Naturstyrelsen har besluttet at anvende slagfælder til mink i Vestsjælland. Bifangst har tidligere været en bekymring, men som den vedlagte oversigt over fangst og bifangst viser, er der meget få bifangster. Altså flere fordele end ulemper. **Claus Lind Christensen** tilkendegav, at Danmarks Jægerforbund gerne vil komme med et konkret forslag til anvendelse af slagfælder i hele landet.

Jan Eriksen meddelte, at næste møde i ulvegruppen vil blive afholdt den 28. september 2015, samt at han har henvendt sig til Miljø- og Fødevareministeriets departement om et besøg hos ministeren. Såfremt det imødekommes, vil der formentlig blive tale om et ½ times besøg.

Aksel Bo Madsen fortalte, at vildtudbyttestatistikken er på vej. Den tidligere korrektionsfaktor er udgået, og det er de reelle tal der er gengivet. Det vil sige at oversigten viser de foreløbige tal. Det skal vurderes om der skal opereres med henholdsvis et foreløbig tal midt i sæsonen og et endeligt tal efter sæsonen. **Lars**

Hvidtfeldt tilkendegav, at det er fint med de reelle tal, og at det efterfølgende år kan de faktiske tal fremgå. Der blev nikked til dette fra resten af rådet.

Aksel Bo Madsen oplyste endeligt, at der er en ny opdatering om udbredelse af guldsjakal, som sendes til styrelsen.